

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 32/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä kesäkuuta 2012 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 57/2012 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi lakivaliokuntaan samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tuomo Antila, oikeusministeriö
- lakimies Jukka Kaakkola, Kuluttajavirasto
- lakimies Pasi Pönkä, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Helena Laine, Finanssialan Keskusliitto
- lainopillinen asiamies Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksellä pannaan täytäntöön EU:n uudistettu maksuviivästysdirektiivi¹, turvataan nykyistä kattavammin kuluttajasaatavien perintäkulojen kohtuullinen taso sekä täsmennetään hyvän perintätavan sisältöä ja tehostetaan sen noudattamista. Talousvaliokunta puoltaa esityksen hyväksymistä. Valiokunta on käsitellyt esitystä toimialansa puitteissa ja keskittyy jäljempänä ku-

luttajien ja yritysten asemaan liittyviin kysymyksiin.

Maksuviivästysdirektiivi. Direktiivi pantaisiin täytäntöön säätämällä uusi laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista sekä muuttamalla perintälakia ja korkolakia. Uusi laki koskisi maksuja, jotka suoritetaan vastikkeena tavarasta tai palvelusta, kun tavarahan tai palvelun toimittaja elinkeinonharjoittaja ja hankkii elinkeinonharjoittaja taikka julkisyhteisö tai muu hankintayksikkö. Laki ei siten koskisi kuluttajakauppaa. Uudet säännökset sisältäisivät direktiivin mu-

¹ TaVL 17/2009 vp

kaisesti muun muassa maksuajan enimmäiskestoa, viivästyskorkoa ja perintäkulujen maksuvelvollisuutta rajoittavien sopimusehtojen tehotto-
muutta koskevaa uutta sääntelyä. Maksuviivästyksessä seuraisi aina oikeus kiinteään 40 euron suuruiseen vakiokorvaukseen perintäkuluista. Korkolakiin esitetään tehtäväksi direktiivin edellyttämällä tavalla muutos, jonka mukaisesti viivästyskoron määrä saa olla korkeintaan 8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva viitekorko.

Talousvaliokunta katsoo, että direktiivin edellyttämä sääntely on otettu asianmukaisesti esityksessä huomioon. Valiokunta pitää myös sinänsä perusteltuna valittua lähtökohtaa muuttaa vain kaupallisten sopimusten viivästyskoron määrittelyä. Kuluttajakaupassa sovellettaisiin edelleen nykyistä, yhtä prosenttiyksikköä alemmaa viivästyskorkoa. Kuten hallituksen esityksessä on perusteltu, viivästyskoron nostolle ei tältä osin ole havaittu tarvetta ja nosto saattaisi entisestään vaikeuttaa maksuvaikeuksiin joutuneiden kuluttajien asemaa. Käytännössä sääntely kuitenkin johtaa tilanteeseen, jossa Suomessa on mahdollista soveltaa sopimussuhteesta riippuen kahta eri viivästyskorkoa. Epäselvyyksien välttämiseksi valiokunta painottaa tarvetta tiedottaa tästä yrityksiin kohdistuvasta muutoksesta erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille.

Perintälaki. Maksuviivästyksdirektiivin täytäntöönpanon ohella hallituksen esitys sisältää perintälakiin useita muutoksia, joilla muun muassa täsmennetään hyvän perintätavan sisältöä (4 §) ja tehostetaan sen valvontaa, säädetään mahdollisuudesta kiistää maksuvelvollisuus (4 b §), annetaan kuluttajille oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä (4 c §), täsmennetään tratan käyttöön liittyvää sääntelyä (7 §), turvataan kuluttajasaatavien perintäkulujen kohtuullisuus (10 a ja d §:t) sekä yhdenmukaistetaan vapaaehtoisessa perinnässä ja ulosotossa noudatettavaa sääntelyä siten, että kuluttajasaatavien osalta velallisen tekemät lyhennykset on kohdistettava ensisijaisesti varsinaiseen saatavaan (11 a §:n 2 mom.).

Kokonaisuutena arvioiden talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut muutokset ovat omiaan parantamaan erityisesti velallisina olevien kotitalouksien asemaa vaarantamatta kuitenkaan velkojan oikeuksia. Valiokunta nostaa erityisesti esille esityksen kuluttajakauppaan liittyvien perintäkulujen kohtuullisuutta turvaavat säännökset. Perintäkulut ovat varsinkin pienissä ja keskisuurissa veloissa saattaneet nousta kohtuuttoman suuriksi ja ylittää varsinaisen velan määrän. Uudella sääntelyllä puututaan tähän epäkohtaan ja helpotetaan erityisesti ylivelkaantuneiden kotitalouksien asemaa. Varsinkin pienyrityksien asemaa kohentavat puolestaan muun muassa säännökset oikeudesta kiistää maksuvelvollisuus perustellusta syystä sekä maksuviivästysten seuraamuksia koskevat tiukennukset muussa kuin kuluttajakaupassa.

Yksittäisenä seikkana asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille tarve täsmentää perintälain kuluttajasaatavan perinnän keskeyttämistä koskevan uuden 4 c §:n perusteluja. On katsottu, ettei perusteluista käy selkeästi ilmi, että keskeytyspyynnön voi muidenkin kuin vuokrasuhdetta koskevien jatkuvien sopimusten (kuten sähkö- ja kaukolämpösopimukset) osalta esittää vasta sopimussuhteen päätyttyä. Talousvaliokunta toteaa, että vuokrasuhde on mainittu pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 31/II ja 32/I) yhtenä esimerkkinä. Selkeyden vuoksi talousvaliokunta kuitenkin esittää, että lakivaliokunta täsmentää pykälän perusteluja toteamalla, että vastaavaa periaatetta noudatetaan myös muiden jatkuvien sopimusten osalta.

Lisäksi talousvaliokunta toteaa, että uudistuksen taloudelliset, erityisesti oikeuslaitokseen kohdistuvat vaikutukset on aiheellista arvioida lakivaliokunnassa tarkoin.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta esittää,

että lakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Jukka Kärnä /sd
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Paula Lehtomäki /kesk
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Päivi Lipponen /sd
	Teuvo Hakkarainen /ps	Jari Myllykoski /vas
	James Hirvisaari /ps	Sirpa Paatero /sd
	Harri Jaskari /kok	Juha Sipilä /kesk
	Johanna Karimäki /vihr	Kaj Turunen /ps.
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osit- tain)	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi .